

مؤسسه خدمات مشاوره‌ای
چهارمین و پنجمین شورای اجتماعی

سرشناسه معماری: جلیل ۱۳۴۶- عنوان و نام پدیدآور: کاربرد خلاقیت در مهارت تصمیم‌گیری و حل مسئله / جلیل معماری: آبرای / موسسه خدمات مشاوره‌ای جوانان و پژوهشهای اجتماعی آستان قدس رضوی، ۱. مشخصات نشر: مشهد: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۱. مشخصات ظاهری: ۶۰ ع. ۱۲۰ × ۲۰ س. م. ۱. شابک: ۶۰۰-۲۹۹-۰۲۹-۷ / وضعیت فهرست نویسی: غیبا / اطلاعات: کتابخانه. موضوع: تصمیم‌گیری / شناسه افزوده: موسسه انتشاراتی قدس رضوی / شناسه افزوده: آستان قدس رضوی. موسسه خدمات مشاوره ای. جوانان و پژوهشهای اجتماعی

رده بندی کنگره: ۶۰۲/۴۵۸
رده بندی دیویی: ۴۰۲/۴۵۸
شماره کتابخانه ملی: ۲۹۰۸۴۷۲

۱۰۲

جلیل معماریانی

ویرایش علمی: آزاده علی نژاد

بازنویسی: سابعه ریاحی فر

ویرایش ادبی: هانیه آموزگار

طرح جلد: رضا نبی زاده

صفحه آرایی: محسن جعفری

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۱

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

انتشارات قدس رضوی

چاپ: چاپخانه آستان قدس رضوی

شابک: ۶۰۰-۲۹۹-۰۲۹-۷

تمامی حقوق محفوظ است.

مؤسسه خدمات مشاوره‌ای جوانان و پنجمین شورای اجتماعی

نشانی: مشهد، خیابان گلستان شرقی، شماره ۹۰

تلفن: ۰۵۱۱-۸۵۱۳۶۸۲-۸۵۱۳۵۸۰

نمابر: ۰۵۱۱-۸۵۱۴۹۰۰

بازرگانی: ۰۵۱۱-۸۵۳۹۱۷۱

مرکز شجر: ۰۵۱۱-۲۲۱۲۳۵۷

فهرست

پیش‌گفتار / ۷

مقدمه / ۱۱

چیستی «بسم‌الله» / ۱۳

برکات «بسم‌الله» / ۱۴

نتیجه / ۱۵

چکیده / ۱۶

فصل اول: مهارت حل مسأله / ۱۷

مراحل حل مسأله / ۱۹

ابزارهای تصمیم‌گیری / ۲۸

فصل دوم: خلاقیت و تکنیک‌های پرورش آن / ۳۱

تعریف خلاقیت / ۳۲

فواید استفاده از خلاقیت در اداره‌ی تشکله‌ها / ۳۴

چند تکنیک کاربردی و مهم خلاقیت / ۳۵

فصل سوم: نمونه‌هایی از کاربرد تکنیک‌ها/۴۳

استفاده از تکنیک شش کلاه فکری/۴۴

استفاده از تکنیک بارش مغزی یا طوفان فکری/۴۷

استفاده از تکنیک ایشی کاوا یا استخوان ماهی/۴۸

استفاده از تکنیک فهرست خصوصیات/۵۰

استفاده از تکنیک ارتباط‌های اجباری/۵۱

کتاب نامه / ۵۵

بخش از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. مؤسسه خدمات مشاوره‌ای، جوانان و پژوهشهای اجتماعی آستان قدس رضوی با درک این ضرورت براساس فرآیند شناسایی، سازماندهی، آموزش، حمایت و مشارکت با تشکلهای فرهنگی، به برگزاری دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی، فرهنگی در این زمینه اقدام کرده است. از میان این فعالیت‌ها می‌توان به برگزاری دوره‌های آموزشی بلندمدت تربیت مدیر فرهنگی، دوره‌های آموزشی میان‌مدت، شامل کارگاه‌ها و کمیسیون‌های آموزش ارتقای فعالان و مدیران کانون‌های فرهنگی، دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت از قبیل دوره‌ی ویژه‌ی مدیران و فعالان کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد کشور و دوره‌ی آموزشی ویژه‌ی مدیران اشاره کرد.

امید است مجموعه آثاری که با هدف عمق بخشیدن و معرفت‌افزایی در سطح فعالان فرهنگی کشور در این مرکز تهیه شده است، برای رشد فعالیت‌های فرهنگی و تمامی دست‌اندرکاران این حوزه، راهگشا باشد.

مؤسسه خدمات مشاوره‌ای جوانان و پژوهشهای اجتماعی

حضرت رسول ﷺ فرموده‌اند: كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ
لَمْ يُذَكَّرْ فِيهِ بِسْمِ اللَّهِ فَهُوَ أَتَرٌ.^۱ (هر امری که بدون
بسم‌الله آغاز شود، ابر و ناقص است).

همه‌ی ما این تجربه را داشته‌ایم که در بسیاری
از اوقات تصمیم گرفته‌ایم که کاری انجام دهیم،
در راستای آن برنامه‌ریزی کرده‌ایم و مقداری از
راه را هم رفته‌ایم؛ اما به مقصد نرسیده، کار را
رها کرده و به سرانجام نرسانده‌ایم. با نگاهی
کاربردی به این روایت می‌توان گفت، بسم‌الله
تکنیکی مهم است برای شروع تصمیم‌گیری‌ها،
شروع کارها، شروع حل هر مسأله یا بحران.

۱. بحار الأنوار، ج ۷۶، ص ۳۰۵.

چیستی بسم‌الله

بسم‌الله نرم‌افزار انتخاب آگاهانه و صحیح است. با گفتن بسم‌الله آگاهانه و باتوجه، در پیشگاه خدای مهربان اقرار می‌کنیم: «خدای مهربان و بخشنده من این کار را با نام تو و برای کسب رضایت تو آغاز می‌کنم.»

بسم‌الله یکی از اصول مهم در تصمیم‌گیری است. با بیان بسم‌الله سعی می‌کنیم بهترین و مهم‌ترین کار لحظه را با بهترین شکل و شیوه‌ی ممکن در بهترین زمان و مکان انجام دهیم؛ پس با گفتن بسم‌الله در هریک از مراحل هدف‌گذاری، برنامه‌ریزی در راستای هدف، اقدام و ارزیابی و بازخوردگیری و اصلاح، دقت لازم را به‌کار می‌گیریم.

بسم‌الله تکیه‌زدن به خدایی بصیر، سمیع، علیم، مهربان و تواناست. اوست که حل‌کننده‌ی اصلی تمام مشکلات است و گشاینده‌ی تمام قفل‌ها. استفاده از تکنیک بسم‌الله، درواقع، دعاکردن هنگام گرفتن هر تصمیم است.

بسم‌الله اتصال ذره به اقیانوس بی‌منتهاست.

بسم‌الله به معنای همراه داشتن نشان خدا در رفتار، احساس، عمل و نگرش است. هنگامی که انسان با نشان خدا تصمیم می‌گیرد، در انتخاب‌ها و گزینش‌هایش دقت نظر به خرج می‌دهد. بدین‌سان، میزان خودبینی فرد در تصمیم‌گیری کاهش می‌یابد و وقتی با نشان خدا همراه شد، سعی می‌کند صفات خداوند را در تصمیم و عملش متجلی کند. پس یاد خدا در شروع کارها، زمینه‌ساز عمل و شکل‌دهنده‌ی حرکت برای خداست.

برکات بسم‌الله

در کاری که با نشان خدا و برای خدا انجام می‌شود، عشق موج می‌زند. کارهای عاشقانه بی‌توقع و بی‌ریا انجام می‌گیرد و از استمرار برخوردار است. عشق و استمرار دو عنصر مهم در فرایند تصمیم‌گیری به‌شمار می‌رود. حرکتی که با نشان پروردگار و برای او به پیش می‌رود، حکیمانه و عاقلانه و عالمانه است و از افراط و تفریط و کوتاه‌بینی و زشتی و پلیدی، به دور.

کاری که نشان خداوند را به همراه دارد و رضای او را مدنظر گرفته است، با بخشش، زیبایی، آرامش، نشاط، لذت و امید آمیخته است. در اقدامی که با نام نامی خدا نشان شده است، علم و معرفت، اشتیاق، حق‌مداری، تعهد، نورانیت، خلاقیت، خلوص نیست، توکل و... موج می‌زند.

نتیجه

بسم‌الله مقدمه‌ی تفکر است و تفکر مقدمه‌ی انتخاب، تصمیم‌گیری، حل مسأله و اقدام. در فعالیت تشکیلاتی، به‌ویژه تشکیلات اسلامی، بیان بسم‌الله در شروع کارها و توجه به معنای آن، دقت، ظرافت، مراقبت در قبل و حین و بعد از انجام کارها را باعث می‌شود.

چکیده

دقت در گزینش، اولویت‌بندی و انتخاب عمل؛ قبل از انجام دادن؛

ظرافت در برخوردها و عمل‌ها: حین انجام‌دادن؛
مراقبت از نیت‌ها و نتایج به‌دست‌آمده از آن:
بعد از انجام‌دادن؛